

NNO

Nestátní neziskové
organizace

Legislativa

- tzv. rejstříkový zákon (zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob)
- rejstříky – veřejně přístupné (i na dálku), vedou je rejstříkové soudy, jsou to: spolkové, nadační, ústavů, obecně prospěšných společností

Veřejná prospěšnost

- Nově zavedený pojem.
- Zákonná definice: Veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se m právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z ch zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.

Spolek

- bývalá občanská sdružení
- zápis do spolkového rejstříku (nově založené, stávající pouze kontrola všech údajů, do šesti měsíců, staré rejstříky samy převedou obsah)
- občanská sdružení vzniklá před 31. 12. 2013 – bude na ně automaticky pohlíženo jako na spolky, ale zůstává jim název identifikační číslo, sídlo, historie...
- od 1.1.2014 se řídí NOZ
- NOZ upravuje fungování spolků mnohem podrobněji, než zákon o sdružování
- pokud starším OS nebude vyhovovat právní forma spolku, mohou se transformovat na ústav nebo sociální družstvo

Spolek

- spolky = právnická osoba, založená za účelem naplňování určitého zájmu jeho zakladatelů (ten může být zcela soukromý, třeba věnovat se společně svému zájmu, nebo veřejný, třeba za účelem pomoci ohroženým skupinám obyvatel), zákonná úprava umožňuje obě podoby i jejich kombinaci
- jak založit spolek:
 - minimálně 3 osoby se dohodnou na znění stanov
 - nebo kdokoliv svolá ustanovující schůzi, která pak schválí stanovy

Spolek

- stanovy – název, sídlo, účel, práva a povinnosti členů, určení statutárního orgánu (povinně, pak jsou tam dobrovolné části, jako členský příspěvek, proces přijímání členů, další orgány spolku apod.)
- členové spolku za jeho případné dluhy neručí a jejich účast je zcela dobrovolná
- v rámci tzv. vedlejší činnosti může spolek i podnikat, veškerý dosažený zisk je však použit pro podporu činnosti spolku a dosahování účelu, za kterým byl založen (nikdy teda nesmí být rozdělován mezi zakladatele a nesmí to být hlavní činnost)

Nadace a nadační fondy

- na již vzniklé se bude pohlížet, jako kdyby vznikly na základě ustanovení NOZ, musí upravit svoji zakládací listinu, statut, popřípadě i název
- značně posílena práva nadací

Nadace

- Nadace
 - = účelová sdružení majetku
 - účel může být obecně prospěšný (ochrana duchovních hodnot, lidských práv apod.) i dobročinný (podpora konkrétní skupiny potřebných osob apod.)
 - nově mohou v rámci své vedlejší činnosti podnikat, zisk však jde výhradně na podporu činnosti hlavní
 - jak založit nadaci:
 - nadační listinou
 - nebo pořízením pro případ smrti
 - náležitosti – název, účel, sídlo, zakladatelé, vklady (minimálně 500 000 Kč), nadační kapitál (hodnota nadační listiny, neměla by být nižší než 500 000), orgány nadace
 - vzniká zápisem do nadačního rejstříku
 - může se transformovat na nadační fond (třeba když dlouho nesplňuje podmínku minimálního vkladu)

Nadační fond

- také tzv. účelové sdružení majetku (účel užitečný společensky nebo hospodářsky)
- nemá stanovenou minimální hodnotu vkladu, nemá nadační jistinu ani nadační kapitál
- nepočítá se s jeho dlouhodobou existencí, naopak je běžné, že se finanční prostředky spotřebují pro daný účel a nadační fond pak zanikne
- může se transformovat na nadaci

Ústav (obecně prospěšná společnost)

- velmi podobnou právní formou jako OPS jsou nově upravené ústavy, které jsou založené na stejném principu jako OPS, jejich úprava je však o něco volnější, např. mohou zakládat obchodní společnosti
- jinak se ale budou OPS vzniklá před koncem roku 2013 řídit zrušeným zákonem o obecně prospěšných společnostech (č. 248/1995 Sb.)
- ústavy jsou zakládány za účelem provozovat činnosti užitečné pro veřejnost s tím, že výsledky jejich činnosti jsou každému rovnocenně dostupné za předem stanovených podmínek
- jak založit ústav:
 - zakládací listinou
 - nebo pořízením pro případ smrti
- náležitosti – název ústavu (plus „zapsaný ústav“ nebo zkratka z. ú.), sídlo, účel ústavu, údaj o výši vkladu, počet členů, podrobnosti o vnitřní organizaci

Ústav (obecně prospěšná společnost)

- vzniká zápisem do rejstříku ústavů
- na rozdíl od spolku se v případě ústavu počítá s majetkovými vklady (nejen osobní, ale také majetkové využití) – zisk však pouze k podpoře činnosti a k úhradě nákladů na vlastní správu
- má zákonem danou strukturu:
 - ředitel (má nárok na odměnu)
 - správní rada (nárok na odměnu jen když je to v zakládací listině)
- povinnosti:
 - výše čistého obratu překročí 10 milionů Kč - je nutný audit
 - nebude-li dlouhodobě naplňovat svůj účel, může ho soud zrušit

Sociální družstvo

- upraveno v zákoně o obchodních korporacích (č. 90/2012 Sb.)
- zcela nová forma právnické osoby, určená pro tzv. sociální podnikání (není to ale NNO jako taková, zisk totiž může být rozdělen mezi členy, ale je stanoven limit, jak velká část zisku může být přerozdělena)
- = společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání

Sociální družstvo

- o definice: družstvo, které soustavně vyvíjí obecně prospěšné činnosti směřující na podporu sociální soudržnosti za účelem pracovní a sociální integrace ch osob do společnosti s přednostním uspokojováním místních potřeb a využíváním místních zdrojů podle místa sídla a působnosti sociálního družstva, zejména v oblasti vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje

Sociální družstvo

- podmínky členství jsou upraveny kogentně – členy mohou být právnické osoby a z fyzických pouze ta, která vykonává pro sociální družstvo práci na základě pracovního poměru, nebo práci bez nároku na odměnu na základě dobrovolnosti, nebo která je příjemcem služby poskytované v rámci obecně prospěšné činnosti družstva

Církevní právnická osoba

- zákon o církvích (č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech) zůstává v platnosti a účinnosti
- i pro ně ale platí NOZ v částech upravujících obecné otázky právnických osob
- jejich rejstřík bude nadále vést ministerstvo kultury